

Konverents „Courts and communication“

Budapest, Ungari (Hungarian Academy of Justice)
Ungari Ülemkohus (Curia of Hungary)

24.-25. oktoober 2013

Merje Talvik, kommunikatsiooniosakonna juhataja

Kokkuvõte käsitletud teemadest:

Kahepäevasel konverentsil käsitleti teemasid, mis puudutasid peamiselt Euroopa kohtute väliskommunikatsiooni, sh oli kesksel kohal meediasuhtlus. Konverentsil osalesid noorkohtunikud, kohtute kõneisikud ja pressitöötajad rohkem kui 20-st erinevast Euroopa riigist.

Esimesel päeval tutvustati Ungari kohtusüsteemi ja kommunikatsiooni rolli selles, kogemust jagasid ka Inglismaa ja Saksamaa PR-spetsialistid. Ülevaade anti suurriikide meediasuhtluse mastaabist, sealkasutatavatest meetoditest, kitsaskohtadest ja eripäradest. Tutvustati isikuandmete käitlemise ja avalikustamise viise, elektroonsete andmebaaside loomise väljakutseid ja avalikku juurdepääsu neile. Konverentsi teisel päeval toimusid eelnevalt komplekteeritud töörühmad. Kokku oli neli erinevat töörühma, mina osalesin kohtute kommunikatsiooni käsitlevas töörühmas.

Järeldused ja sõlmitud kokkulepped:

Eesti on võrreldes paljude Euroopa riikidega IT-lahenduste (e-toimik), menetluskiiruse ja kommunikatsiooni innovaatsilisuse (sotsiaalmeedia, avatud jms) poolest teistest ees. Küllalt raske oli leida edulugusid, mis Eestis kasutamata ja ka vastupidi – küllalt keeruline oli jagada soovitusi, arvestades meie väikest rahvaarvu ja kohtuasjade mahtu. Kindlasti sai kinnitust selle kohta, et teadlikku ja strateegilist kommunikatsiooni väga ei tehta (v.a suurriigid nagu nt Saksamaa, Ameerika, Inglismaa), puuduvad ka sellekohased uuringud ja praktika ülevaated. Enamasti hoitakse ja soovitakse hoida kohtus toimuv anonüümse ja kinnisena. Meediasse suhtutakse pigem kriitiliselt, koostööd ei tehta. Ajakirjanikega puudub usaldussuhe ja vastastikku kasu kommunikatsioonis pigem ei nähta. Sotsiaalmeedia suhtes olid arvamused kahetised – ühelt poolt leiti, et ennast eksponeerida pole hea mõte, teisalt tunnistati seda kui võimalust info jagamist kontrollida. Väga palju oleneb pressiesindaja isiklikust veendumusest, kogemusest ja valmisolekust.

Konkreetsed kokkulepped Riigikohus antud konverentsi lõppedes ei sõlminud. Küll tuli aga konverentsil osalemiseks eelnevalt ära täita põhjalik küsimustik (kokku 45 avatud vastuseväljaga küsimust), mis puudutas 1) andmete kogumist, käitlemist ja edastamist, 2) andmete seadusandlikku regulatsiooni, 3) kohtu kommunikatsioonialast praktikat. Saadud andmeid kasutati nii toimunud konverentsi raames (hüpoteesid töörühmades) kui ka ilmselt edaspidi (kuivõrd andmed analüüsiti ja struktureeriti tabelitesse). Vahetult pärast konverentsi edastatud päringule (sh ka meeldetuletusele), milles palusin edastada ka teiste vastanud riikide küsimustike kokkuvõtted, vastust paraku ei tulnud.

Konverentsil vahetasime kontakte Leedu, Soome ja Läti kolleegidega, kuna konverentsil ilmnas, et üksteise kogemusest on kõige enam õppida. Läti kõrgeima kohtuastme pressiesindajale sai saadetud ka Eesti kohtute ingliskeelne kommunikatsioonistrateegia (kuivõrd neil endal seesama protsess parasjagu käimas oli). Suurt huvi pakkus nii Soome kui Läti ja Leedu kolleegidele meie e-toimiku süsteem ja Eesti kui e-riik üldiselt.